

Klimaindeks

Sør-Øst

2023

Innhold

01. <u>PwCs klimaindeks</u>	<u>3</u>
02. <u>Hovedfunn fra årets analyse</u>	<u>9</u>
03. <u>Hva er kjennetegn på en god klimastrategi?</u>	<u>18</u>
04. <u>Hvordan gå fra strategi til handling?</u>	<u>28</u>
05. <u>Hva nå?</u>	<u>34</u>
06. <u>Klimaindeks for Sør-Øst 50 største selskaper</u>	<u>37</u>
07. <u>Vedlegg</u>	<u>40</u>

01

PwCs klimaindeks

2030 er ingen fjern fremtid

Krig i Europa, energikrise og inflasjon har flyttet oppmerksomhet bort fra klimakrisen det siste året. I mai, i forkant av årets lokalvalg, så vi at klima falt på listen over de viktigste sakene for velgerne, der det i 2019 og 2021 var [oppgitt som den viktigste saken](#) for de fleste. I august så vi derimot at klima igjen lå på toppen. Ekstremværet Hans, som herjet i Sør-Norge i starten av måneden, [kan ha spilt en betydelig rolle](#) i dette, med sine ødeleggelser på infrastruktur, natur og hjem i løpet av sommeren. Internasjonalt har det i sommer blitt satt global varmere rekord flere ganger, og i både Europa og Nord-Amerika har hetebølger og skogbranner herjet. Ødeleggelser som følge av disse klimaendringene skaper langvarige konsekvenser for privatpersoner, kommuner, næringsliv, og ikke minst natur og økosystemer. Ifølge klimaforskningen er dette bare en forsmak på hva vi kan vente oss fremover. Så selv om verden preges av andre viktige saker, blir klimakrisen stadig mer alvorlig, og konsekvensene merkes allerede i dag.

For å stanse klimakrisen må verdens utslipp ned til netto null i 2050. Mye av kraften til å gjennomføre utslippskutt og finne nye løsninger ligger hos næringslivet. Et av hovedfunnene i Klimaindeks Sør-Øst 2023 er at stadig flere selskaper i regionen rapporterer på klimautslipp. 13 av 50 selskaper har god klimarapportering, hvilket er en økning fra tre selskaper i fjor. Selv om dette er en positiv utvikling, går omstillingen fortsatt for sakte. Det er fremdeles for mange selskaper i regionen som ikke kutter utslipp, og det er kun ett selskap som, i form av klimarapportering,

kan dokumentere utslippskutt over de siste tre årene i egen virksomhet og verdikjede.

EU har med sitt «grønne giv» som mål å bli klimanøytral innen 2050. Det nye bærekraftsdirektivet, [CSRD](#), stiller krav om at svært mange selskaper må rapportere om sin påvirkning og arbeid med klima og miljø. Av de 50 selskapene som inngår i Klimaindeksen Sør-Øst 2023 er det 10 selskaper som skal rapportere etter CSRD i første gruppe, det vil si for rapporteringsår 2024. Hele 39 av selskapene har rapporteringsplikt fra og med 2025. Også i Norge skal utslippene kuttes med minst 55 % innen 2030, og i eierskapsmeldingen forventer staten at statseide selskaper setter seg mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen.

Samtidig trenger vi ytterligere virkemidler fra lokale og nasjonale myndigheter for å skru opp farten i omstillingen. Siden 1990 har [utslippene i Norge](#) gått ned med under 5 %, som sier at vi ikke er i nærheten av å nå de nasjonale klimamålene om 55 % reduksjon innen 2030. [Klimakontrollen.no](#), som er utarbeidet av PwC, Skift og Zero, viser at vi ikke vil nå våre mål for 2030 før 2043 med dagens politikk. Nylig har [Miljødirektoratet utredet 85 klimatiltak](#) som gjør det mulig å nå Norges klimamål,

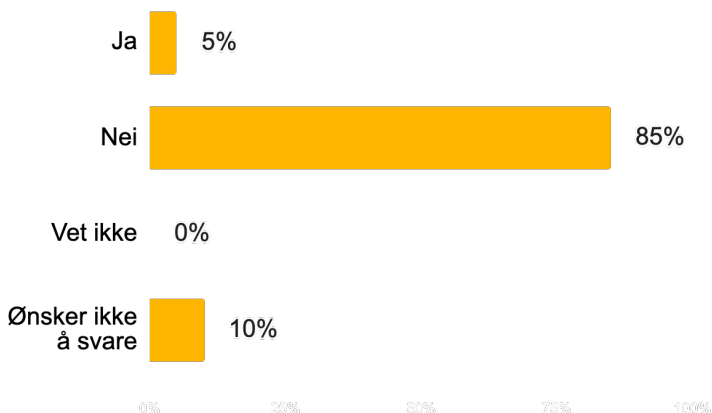
13 av 50 selskaper kan vise til god klimarapportering, men kun ett kan vise til utslippskutt i egen virksomhet og verdikjede.

som viser at det er behov for flere virkemidler for å utløse utslippskuttene. Vi trenger et taktskifte både i næringslivet og politikken som til sammen gir en satsing på løsningene som bidrar til å innfri reduksjonsmålet vårt.

I vår spørreundersøkelse, som ble sendt ut til ledere for klima- og bærekraftsarbeid i Sør-Øst Norges 50 største selskaper, svarer 17 av totalt 20 respondenter at politikerne ikke er modige nok i klimapolitikken.

2030 er ikke lenger en fjern fremtid, og konsekvensene av klimaendringene berører allerede mennesker og natur. Med litt over seks år igjen til å nå målet om en reduksjon på 55 % har vi kommet mindre enn én tiendedel på vei. Det er tydelig at vi trenger økt engasjement fra både myndigheter, velgere og næringslivet fremover.

Jeg opplever at politikerne er modige nok i klimapolitikken

Kort om Klimaindeksen

Klimaindeksen er en årlig oversikt over hvordan det står til med klimaarbeidet og -rapporteringen til de største selskapene i Norge. Klimaindeksen Sør-Øst er basert på offentlig tilgjengelig informasjon om hvordan de 50 største selskapene i regionen jobber med sitt klimafotavtrykk. Informasjonen er hentet fra selskapenes års- og bærekraftsrapportering, og er analysert og vurdert av PwC.

Som i fjor har vi sendt ut en spørreundersøkelse til selskapene som inngår i Klimaindeksen. Her kartlegges hvordan selskapene rigger seg for grønn omstilling, og svarene bidrar til ytterligere innsikt i analysene. I år har vi også inkludert spørsmål om hvordan selskapene forbereder seg til CSRD. Spørreundersøkelsen ble besvart av 20 av de 50 største selskapene.

Klimaindeksen presenterer også flere analyser på bransjenivå. Ulike bransjer står overfor ulike utfordringer og kan derfor ikke alltid sammenlignes direkte, men nyttige perspektiver og funn kan uansett pekes på.

Hvorfor gjør vi dette?

PwCs formål er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Klimaendringene er blant de største utfordringene verden står overfor. Næringslivet spiller en sentral rolle i den grønne omstillingen og må ta grep for å kutte utslipp. Gjennom Klimaindeksen bidrar vi til kunnskap om og åpenhet rundt eksisterende og planlagte klimatiltak i Norges og ulike regioners største selskap. Samtidig belyser vi hvordan selskaper kan jobbe enda mer målrettet og bidra til å løse klimakrisen. Ved å sette søkelyset på behovet for fullstendige klimaregnskap, ambisiøse klimamål og faktiske utslippskutt, viser også Klimaindeksen hva som skal til for å få til vellykket klimarapportering under det kommende bærekraftsdirektivet.

Fremgangsmåte og forbehold

I Klimaindeksen vurderer PwC hvorvidt selskapene rapporterer sitt klimaregnskap etter beste praksis, samt om selskapene kan vise til reduksjon i klimagassutslipp i henhold til Parisavtalen. Metodikken i Klimaindeksen har utviklet seg over flere år og er basert på sentrale kriterier i [GHG-protokollen](#).

I år benytter vi også de kommende kravene i bærekrafts direktivet (CSRD) som en del av metodegrunnlaget. Klimastandarden derfra (ESRS E1)

vil være førende for hvordan selskaper rapporterer sine klimaregnskap og utslippsreduksjoner i årene fremover. Flere av landets og regionenes største selskaper vil måtte rapportere i henhold til direktivet allerede for regnskapsåret 2024.

[EUs Low Carbon Benchmark](#) benyttes for å vurdere om selskapene kutter i tråd med målene i Parisavtalen. Dette er et krevende punkt i metodikken, og det er ikke mulig å etablere en fasit for hvordan de største selskapene – på tvers av bransjer – skal redusere utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet. EUs Low Carbon Benchmark er utarbeidet til hjelp for at porteføljeforvaltere kan vurdere porteføljeselskapers klimagassreduksjon og klimastrategi i henhold til Parisavtalen. Dette legger til grunn at selskaper må kutte sine utslipp med et gjennomsnitt på 7 % årlig for å kutte i henhold til en utslippsbane som samsvarer med Parisavtalen. I tillegg må et selskap vise til kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp (såkalt «carbon lock-in»).

Reduksjon i utslipp kan gjøres i form av absolutte utslipp, som er en ren mengdebasert indikator, eller

«Carbon lock-in», eller «innelåste utslipp» beskriver aktiviteter som forlenger eller fornyer eiendeler og infrastruktur som

bidrar til klimagassutslipp over mange år. Det kan eksempelvis dreie seg om etablering av nye oljefelt eller investeringer i store infrastrukturprosjekter som produserer fossil energi, og som forventes å være operative over flere tiår.

utslippsintensitet, som indikerer et forhold mellom mengden utslipp og en økonomisk eller fysisk faktor som er relevant for kjernevirksomheten. Utslippsutviklingen måles år mot år.

Basert på Klimaindeksens metodikk for å vurdere klimaregnskap og utslippsreduksjoner rangeres Sør-Øst Norges 50 største selskaper etter fem kategorier:

1. Selskaper som kutter minst 7 % og er i tråd med Parisavtalen
2. Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen
3. Selskaper med god klimarapportering, men som ikke reduserer sine utslipp

4. Selskaper som har forbedringspotensial i klimarapporteringen
5. Selskaper som ikke, eller i liten grad, rapporterer klimagassutslipp

For å tydeliggjøre hvilke kriterier som må være oppfylt for å kunne plasseres i de ulike kategoriene er det utarbeidet en matrise som vises under. Et selskap må kunne tilfredsstillе samtlige kriterier i en kategori for å kunne havne i den.

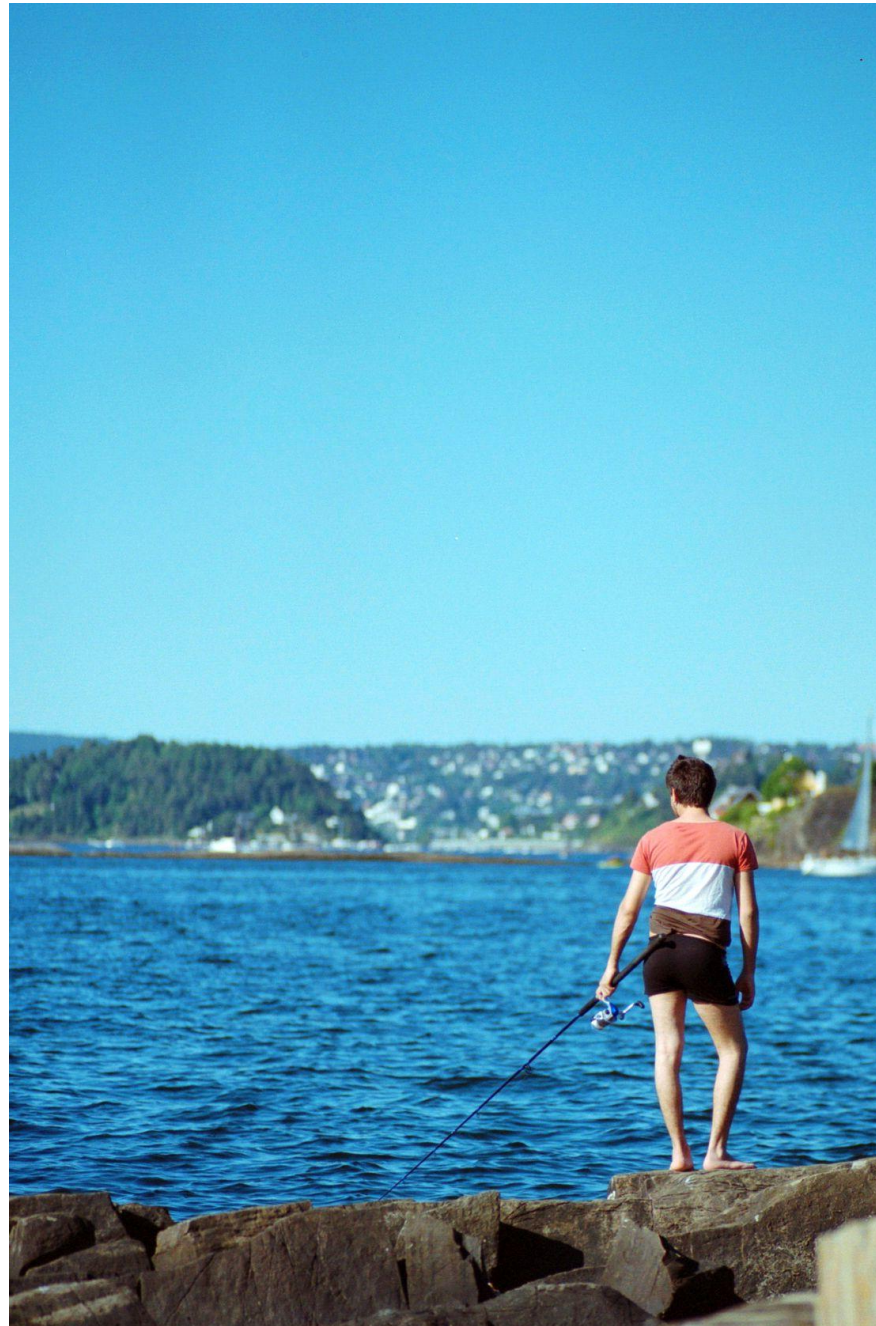
Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra de 50 største selskapene i Sør-Øst etter omsetning i 2022. Finansielle tall er hentet fra Proff Forvalt, basert på konserntall i de siste tilgjengelige årsregnskapene per 30. august 2023. Datagrunnlaget består

Kriterier for klimaregnskap	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall	✓	✓	✓	✓	
Klimagassutslipp rapporteres i CO ₂ -ekvivalenter	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både Scope 1 og 2	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både Scope 1, 2 og 3	✓	✓	✓		
Vesentlige utslipp i Scope 3 er inkludert i rapporteringen	✓	✓	✓		
Kriterier for utslippsreduksjoner					
Kan vise til reduksjon i utslipp (absolutt eller intensitet)	✓	✓			
Kriterier for å være i tråd med Parisavtalen					
Kutter iht. EU Low Carbon Benchmark (absolutt eller intensitet) på 7 % årlig over tre år	✓				
Kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp, eller såkalt «carbon lock-in»	✓				

av selskapenes års- og bærekraftsrapporter for 2022. For selskap som selv ikke rapporterer klimagassutslipp, er rapportering fra morselskapet lagt til grunn. For morselskap som refererer til datterselskapenes rapportering på klimagassutslipp er dette lagt til grunn. Dette betyr at informasjon om selskapenes klimaarbeid som ikke kommer frem i selskapenes års- og bærekraftsrapporter kan være utelatt av vår analyse. Selskaper som innen 30. august 2023 ikke hadde publisert års- eller bærekraftsrapport ble ikke inkludert i analysen.

PwC tar forbehold om og presiserer at Klimaindeksen ikke analyserer eller gjør vurderinger av hvorvidt et selskap er mer eller mindre klimavennlige. Vi ettergår heller ikke utslippstallene som vi innhenter fra selskapenes klimaregnskap. Derimot presenterer PwC i Klimaindeksen sin vurdering av kvaliteten på informasjonen selskapene selv oppgir om sitt klimaarbeid og -rapportering.

Blant selskapene som analyseres finnes selskaper som er på PwCs kundeliste. PwC ønsker å spesifisere at alle vurderinger som er gjort på selskapsspesifikt nivå, er forankret i metodikken som er vedlagt rapporten. Metodikken publiseres blant annet fordi PwC ønsker å fremme transparens og gjøre det tydelig at selskapene vurderes ut fra like kriterier.

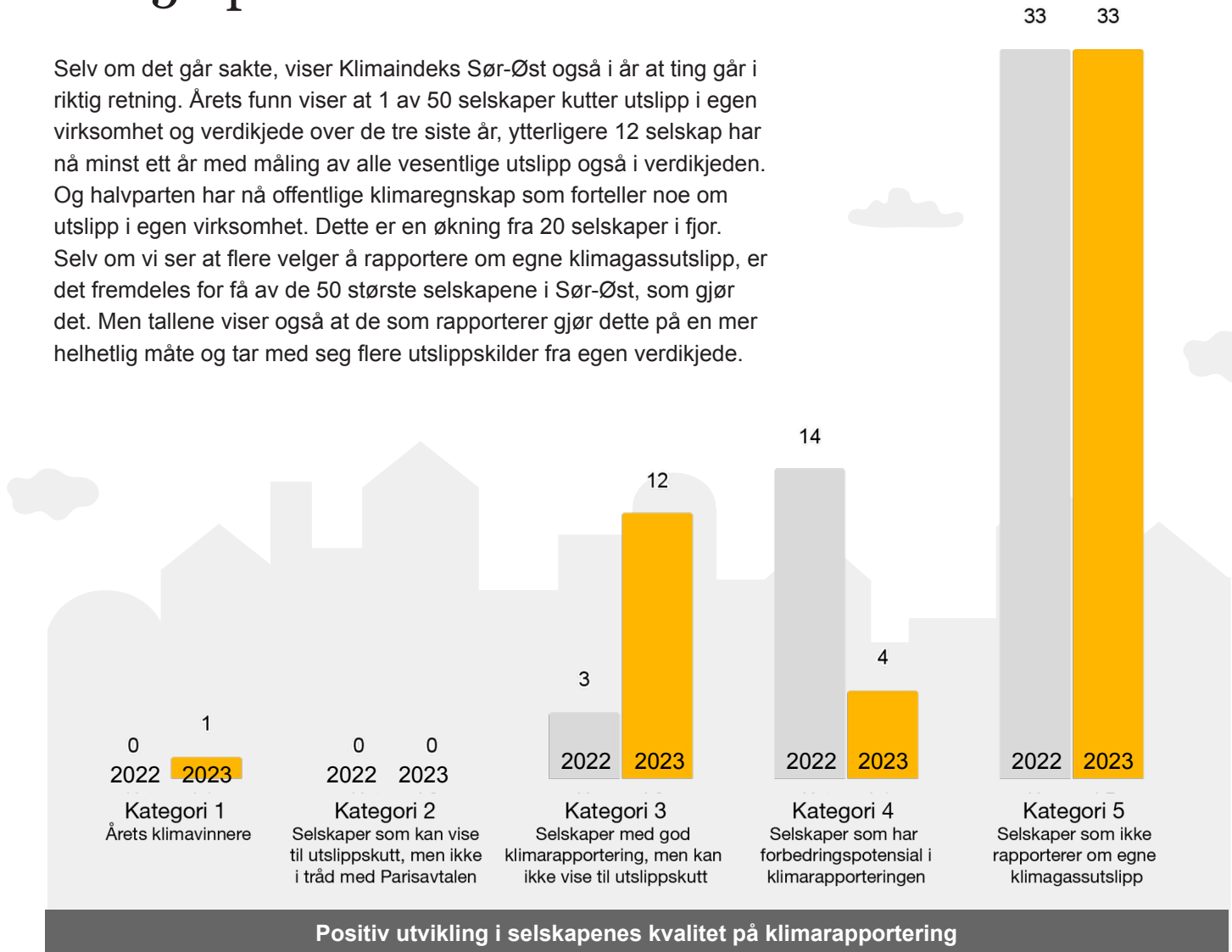

02

Hovedfunn fra årets analyse

1 av 50 på vei mot Paris-målet

Selv om det går sakte, viser Klimaindeks Sør-Øst også i år at ting går i riktig retning. Årets funn viser at 1 av 50 selskaper kutter utslipp i egen virksomhet og verdikjede over de tre siste år, ytterligere 12 selskaper har nå minst ett år med måling av alle vesentlige utslipp også i verdikjeden. Og halvparten har nå offentlige klimaregnskap som forteller noe om utslipp i egen virksomhet. Dette er en økning fra 20 selskaper i fjor. Selv om vi ser at flere velger å rapportere om egne klimagassutslipp, er det fremdeles for få av de 50 største selskapene i Sør-Øst, som gjør det. Men tallene viser også at de som rapporterer gjør dette på en mer helhetlig måte og tar med seg flere utslippskilder fra egen verdikjede.

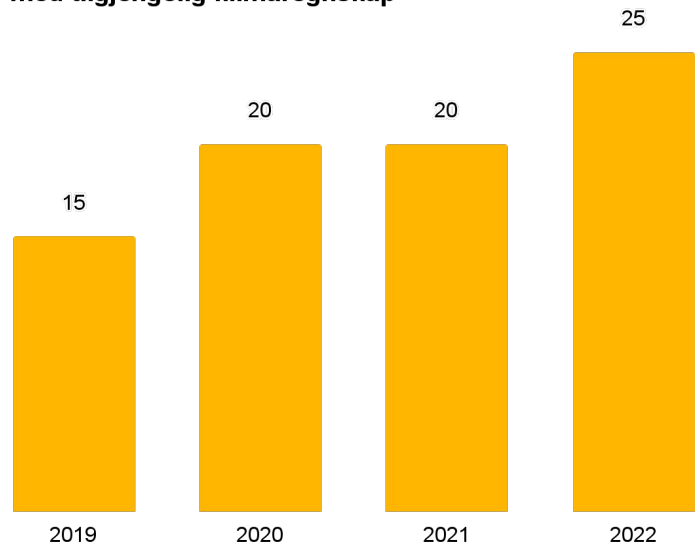

Stadig flere selskaper rapporterer om egne klimagassutslipp

Et klimaregnskap som viser selskapets utslipp fra ulike aktiviteter bør ligge til grunn for alle selskaper som ønsker å redusere sin negative påvirkning og bidra i den grønne omstillingen. I år har 25 av 50 selskaper et offentlig klimaregnskap på plass, dette er en økning fra 20 selskaper i fjor og tendensen er positiv målt mot tidligere år.

Andelen av de 50 største selskapene i Sør-Øst med tilgjengelig klimaregnskap

Over tre ganger så mange selskaper inkluderer vesentlige indirekte utslipp

Kvaliteten på klimaregnskapene til Sør-Øst Norges største selskaper blir stadig bedre. Et godt klimaregnskap kjennetegnes ved:

- › Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall i CO₂ ekvivalenter, med separat rapportering for Scope 1 (direkte utslipp), Scope 2 (indirekte utslipp fra innkjøpt energi) og Scope 3 (utslipp fra verdikjeden)
- › Innkjøpt elektrisitet i Scope 2 skal være beregnet og oppgitt etter både lokasjons- og markedsbasert metode
- › Alle vesentlige utslipp i Scope 3 skal inkluderes
- › Rapporten skal inkludere sammenlignbare utslippstall over tid, helst med minst tre års historikk

For mer veiledning om førende prinsipper rundt klima regnskap i henhold til GHG-protokollen, les mer i [Vedlegg I](#).

Forbedringen i rapporteringen blant selskapene er spesielt tydelig i selskapenes rapportering av indirekte utslipp i verdikjeden (Scope 3). Disse utgjør som regel størsteparten av selskapers klimapåvirkning, og er utslipp som selskaper ofte har store muligheter til å påvirke. Ved å kartlegge og rapportere vesentlige Scope 3-utslipp kan selskaper identifisere store utslippskilder i verdikjeden. En slik kartlegging bidrar blant annet til å avdekke muligheter for å samarbeide med

Andelen av de 50 største selskapene i Sør-Øst som ...

Har offentlig tilgjengelig klimaregnskap

Inkluderer noen indirekte Scope 3-utslipp

Inkluderer de vesentlige indirekte utslipp (Scope 3)

I år har 14 selskaper inkludert sine vesentlige utslipp fra Scope 3 i klimaregnskapet for 2022, dette er en økning fra 3 selskaper i fjor.

leverandører og kunder om klimaløsninger.

I år har 14 selskaper inkludert alle sine vesentlige utslipp fra Scope 3 i klimaregnskapet for 2022, dette er en økning fra 3 selskaper i fjor. Samtidig betyr det at blant selskapene med offentlig tilgjengelig klimaregnskap, er det 11 selskaper som har forbedringspotensial. Når dette fordeles på bransjenivå ser vi at *bank, finans og forsikring* peker seg ut. 4 av 4 (100 %) selskaper i denne bransjen rapporterer på vesentlige Scope 3.

Motsetningsvis har 2 av 11 (18 %) selskaper i bransjen *bygg, anlegg og eiendom* rapportert på deres vesentlige Scope 3-utslipp.

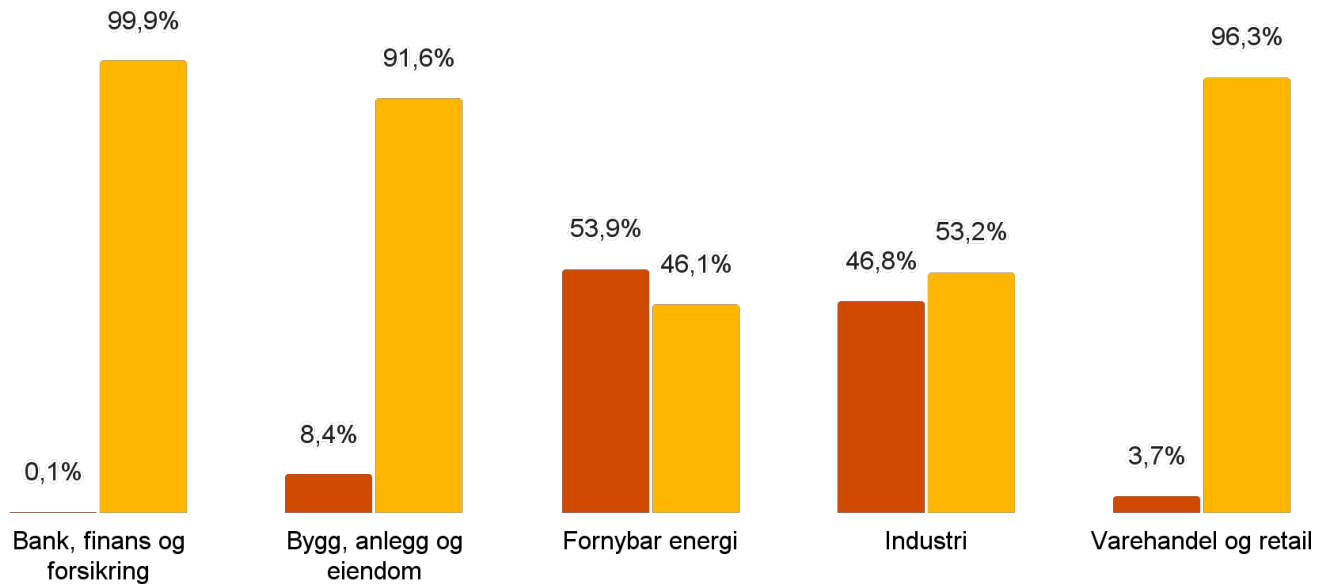
Ifølge beste praksis og GHG-protokollen bør selskaper kartlegge utslipp i hver av de 15 Scope 3-kategoriene, samt forklare hvilke utslipp som er inkludert og ekskludert i klimaregnskapet. Kategorier som inngår i selskapers Scope 3-utslipp varierer mellom bransjer. For å vurdere om selskaper rapporterer på sine vesentlige utslipp i Scope 3 baserer vi oss på følgende momenter:

- › Selskapets egen redegjørelse for at det er gjort en vurdering av hva som er selskapets vesentlige utslipp i Scope 3
- › *PwC Scope 3 Guidelines* ([se Vedlegg II](#)).

Scope 3 utgjør over 90 % av totale utslipp for tre av fem bransjer

■ Scope 1 og 2 ■ Scope 3

Utslipp fordelt på Scope 1 og 2 vs. Scope 3 på tvers av bransjer

Utslipp i verdikjeden er ni ganger større enn utslipp fra egen virksomhet

Blant de 14 selskapene som i 2022 rapporterer et klimaregnskap som inneholder alle vesentlige kilder til indirekte klimagassutslipp, er indirekte Scope 3-utslipp i snitt åtte ganger større enn summen av selskapenes direkte klimagassutslipp (Scope 1) og utslipp knyttet til selskapenes innkjøpte energiforbruk (Scope 2). Andelen er aller størst for *bank, finans og forsikring*, hvor Scope 3-utslipp utgjør mer enn 99,9 % av de totale utslippene. For *industri*, utgjør Scope 3-utslipp

53 % av de totale utslippene. Her varierer det imidlertid mye fra selskap til selskap, avhengig av hva driften deres går ut på. En bransje som skiller seg ut er *Fornybar energi* som har et høyere utslipp fra Scope 1 og 2, sammenlignet med Scope 3. Noen av disse selskapene kan produsere energi blant annet ved å forbrenne avfall, hvor utslippene havner i Scope 1, og selskapene har relativt lave Scope 3-utslipp både fra innkjøp og fra bruk av produkter de selger.

Alvorlig gap mellom nåværende utslippstrend og klimamål

Klimaindeksen samler et kvantitativt grunnlag som kan brukes for å forstå hvorvidt næringslivet kutter utslipp. Som tidligere nevnt har 25 selskaper et klimaregnskap i 2022, men ikke alle klimaregnskap er av god nok kvalitet. Av 25 selskaper med et klimaregnskap er det 19 som har tatt med siste to års historikk for Scope 1 og 2. Disse 19 selskapene kan derfor brukes som et grunnlag for videre analyse om utvikling i utslippsreduksjoner blant regionens største selskaper. Scope 3 er ikke inkludert i denne analysen på grunn av begrenset historikk i tallgrunnlaget. Når tallgrunnlaget aggregeres opp vil Scope 3 også skape risiko for dobbelttelling, siden noen selskapers Scope 3 utslipp allerede er inkludert i andres Scope 1 og 2 utslipp. I analysen som følger ønsker vi å sammenligne det aggregerte tallgrunnlaget opp mot nasjonale og internasjonale klimamål, og begrenser derfor tallgrunnlaget kun til Scope 1 og 2.

Når vi samler selskapene for å se nærmere på utviklingen de siste to årene finner vi en moderat nedgang i Scope 1 og 2. Nåværende trend viser en årlig reduksjon på rundt 2 % i Scope 1 og 2 totalt for de 19 selskapene. Dagens utslippsbane går i riktig retning, men det eksisterer fremdeles et stort gap mellom denne nedgangen og utslippsbanen som skal til for å nå globale og nasjonale mål for 2030.

Utslippsutviklingen som vises i de neste to figurene inkluderer Scope 1 og 2-utslipp fra Norges største selskaper som har drift både i Norge og internasjonalt. Tallene vil derfor avvike fra Norges utslipp innenfor nasjonale grenser, som ofte fremkommer i statistikk når det gjelder nasjonal utslippsutvikling. Likevel anses dette som et representativt grunnlag for norsk næringsliv både i og utenfor Norge. Figurene viser for eksempel at *industri og olje og gass* utgjør en enda større andel av totale direkte utslipp. Disse sektorene har de største punktutslippene i Norge og har i tillegg betydelige utslipp i utlandet. Det er derfor avgjørende å kutte utslipp i disse sektorene, samtidig som at alle andre bransjer også må bidra med sin andel utslippskutt.

Nåværende trend viser en årlig reduksjon på rundt 2 % i Scope 1 og 2.

De 19 utvalgte selskapene med kun to år med utslipp er naturligvis ikke representative for hele næringslivet eller hele bransjer, men gir en indikasjon på utviklingen blant

de aller største aktørene i regionen som ofte har størst mulighet til å gjennomføre utslippsreduksjoner.

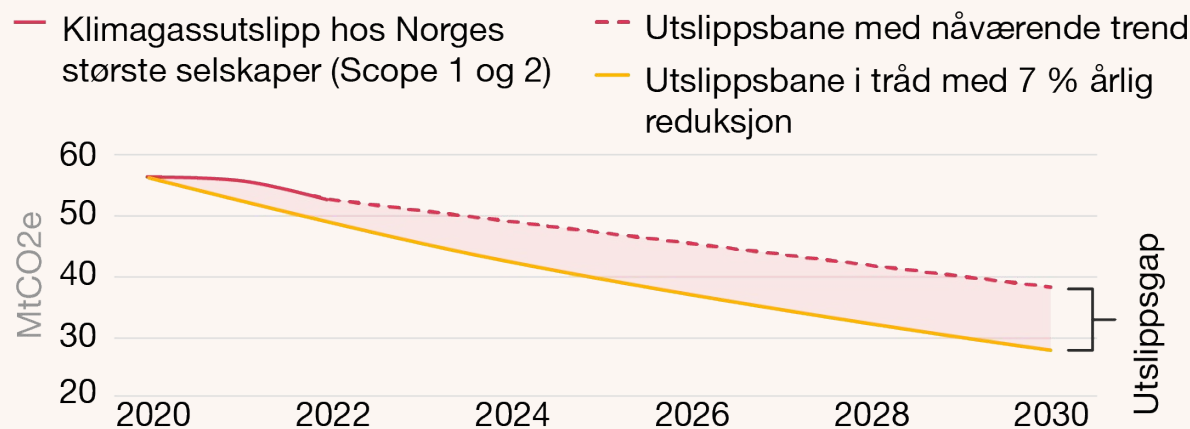
Sammenlikning mot det nasjonale

Sammenligner vi dette med tallene fra den nasjonale Klimaindeksen var resultatene noe av de samme. Basert på 74 av de største selskapene i Norge over de siste tre år var utslippsreduksjonen på omtrent 3 % per år. Utslippsutviklingen per bransje varierte stort fra 26 % nedgang til 6 % økning. På bransjenivå finner vi en nedgang i de aller fleste bransjer i egne utslipp over de siste tre årene, men reduksjonen er langt fra stor nok til å lukke utslippsgapet på samlet nivå.

Bransjefordelingen viser hvilke klimakutt som virkelig monner for totalen. Av totale utslipp i Scope 1 og 2 blant Norges største selskaper er det *industri* som står for den største andelen (ca. 55 % i 2022). Selskapene i *industri* har kuttet utslipp i Scope 1 og 2 med rundt 2 % de siste tre årene, og gitt deres andel av totalen er det deres utslippskutt som virkelig beveger snittet på samlet nivå.

For eksempel kan *fornybar energi* vise til hele 26 % årlig reduksjon, men siden deres utslipp er såpass

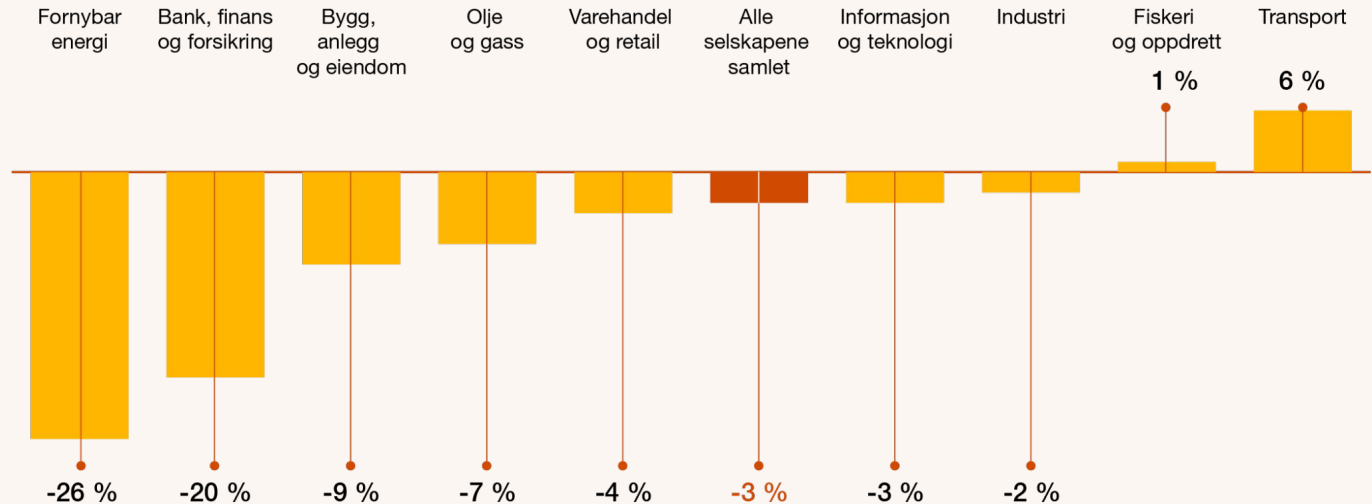
Hvor langt unna er Norges største selskaper fra 2030-målene?

Nesten alle bransjer viser en reduksjon i Scope 1 og 2, men kun 3 % nedgang på samlet nivå

Inkluderer kun 74 av 100 selskaper som har 3 års historikk i Scope 1 og 2

lave i utgangspunktet (kun 2,4 % av totale Scope 1 og 2) er det kun 3 % årlig kutt som kommer frem på et samlet nivå av alle selskapene.

Bank, finans og forsikring ligger like bak *fornybar energi* med årlige kutt i Scope 1 og 2 på 20 %, men bransjens reelle klimapåvirkning ligger i deres Scope 3-utslipp som ikke vises i analysene og figuren over. Det samme gjelder for *fiskeri og oppdrett*, hvor nesten 92 % av utslippene ligger i deres verdikjede (ofte knyttet til innkjøpt fiskefôr). Tre av ni selskaper i toppkategorien til årets klimaindeks tilhører *fiskeri og oppdrett* på grunn av deres reduksjoner i Scope 3-utslipp, til tross for en liten økning i Scope 1 og 2 for bransjen som helhet.

Vi ser i tillegg en positiv trend for *bygg, anlegg og eiendom* og *olje og gass* som viser til en reduksjon i egne utslipp på over 7 %. *Transport* er derimot en bransje som viser til en årlig økning i egne utslipp på 6 %. I tillegg har *transport* tredje størst Scope 1 og 2-utslipp sortert etter bransje (13 %). Eksempler som dette belyser at selskapene innen kategorien *transport*, bør gjøre relativt store kutt i Scope 1 og 2 for å snu om dagens trend, mens bransjer som *bank, finans og forsikring*, *fornybar energi* og *fiskeri og oppdrett* kan i større grad fokusere på utslipp i verdikjeden for å bidra mest mulig. Uavhengig av hvor bransjene bør fokusere for å redusere utslipp, er det viktig at alle bidrar for å løse vårt felles problem.

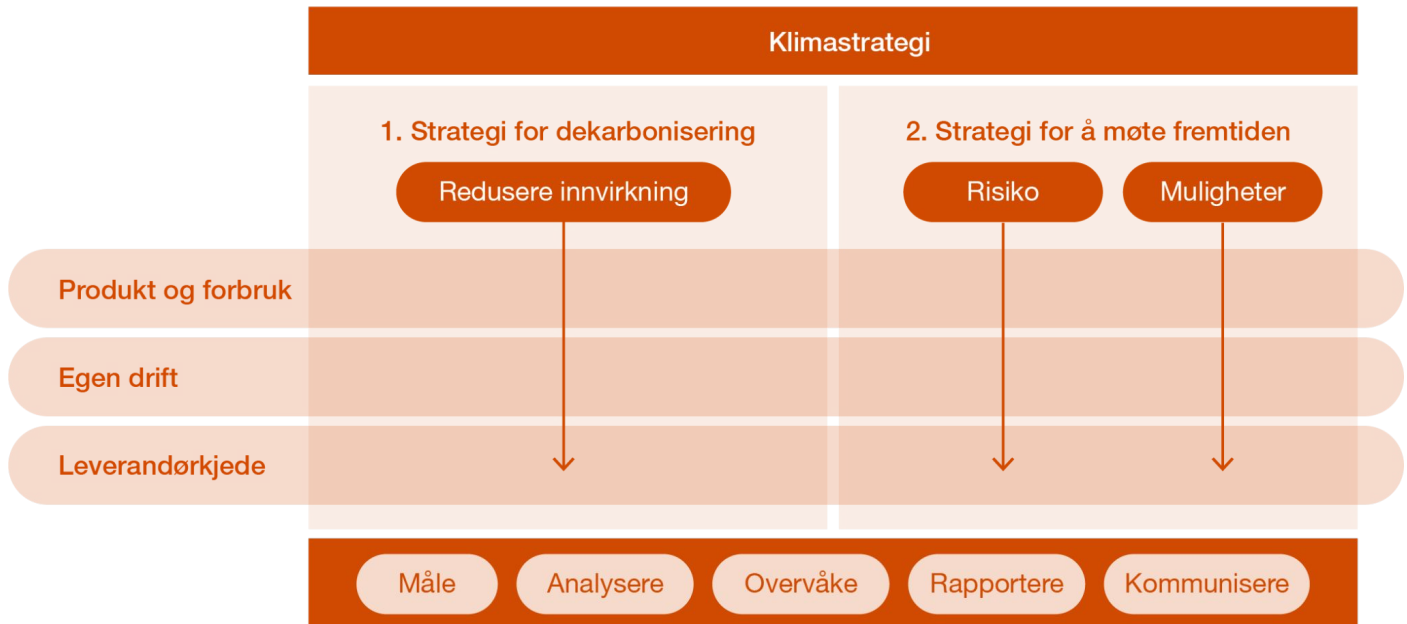
**Hva er kjennetegn på
en god klimastrategi?**

Hva er kjennetegn på en god klimastrategi?

Selskaper som ønsker et helhetlig og systematisk klimaarbeid må legge en robust klimastrategi til grunn. Denne strategien bør bestå av to grunnleggende pilarer, som vist i figuren under: (1) strategi for dekarbonisering og (2) strategi for å møte fremtiden.

Først og fremst må selskapet ha en troverdig strategi for hvordan utslipp skal kuttes i egen virksomhet og verdikjede. Selskapet må ta utgangspunkt i et robust og fullstendig klimaregnskap, for så å sette mål for utslippsreduksjon i tråd med ambisjonene i Parisavtalen.

Målene bør følges opp med en tydelig handlingsplan som består av konkrete tiltak, utslipps- og kostnadsberegninger, i tillegg til en tydelig ansvarsfordeling. Selskapet må også ha en strategi for å møte en fremtid preget av klimaendringer og -politikk. Denne delen går ut på å kartlegge og følge opp klimarisiko og muligheter, samt vurdere hvordan selskapets forretningsmodell må omstilles for å passe inn i et lavutslippssamfunn. Dette kapittelet går dypere inn i disse to grunnleggende pilarene, samt viser til status i næringslivet for begge områdene.

Strategi for dekarbonisering: Mål som tar oss mot Parisavtalen

Selskaper som ønsker å kutte utslipp i tråd med Paris avtalen bør sette mål for egen virksomhet som er i henhold til det vitenskapen sier skal til for å unngå de verste konsekvensene av klimaendringene. Et slikt mål er i prinsipp å redusere utslipp med minimum 50 % innen 2030, og gå mot minimum 90–95 % reduksjon i 2040–2050. Målene må være tallfestet og kombineres med regelmessig monitorering for å sørge for god progresjon mot måloppnåelse.

Vitenskapsbaserte klimamål gir troverdighet til selskapers klimaarbeid, og forventes i stadig større grad av selskapenes interessenter, inkludert kunder og eiere. For å nå Parisavtalen har organisasjonen The Science Based Targets initiative (SBTi) utviklet et rammeverk for vitenskapsbaserte klimamål.

[SBTis Corporate NetZero Standard](#) gir konkret veiledning, kriterier og anbefalinger for å støtte næringslivets forpliktelser til netto null utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet. For å få godkjent klimamål av SBTi må selskapet vise til troverdige planer for ambisiøse utslippskutt frem mot både 2030 og 2050 innenfor Scope 1, 2 og 3.

I årets analyse har vi kartlagt hvilke av de 50 største selskapene i Sørøst-Norge som har fått godkjent klimamål frem mot 2030 av SBTi. Det viser seg at kun ett av selskapene har fått sine mål for 2030 godkjent av SBTi. På den andre siden er det flere som benytter seg av veiledningen fra SBTi i utarbeidelsen av sine klimamål, uten å sende disse til godkjenning.

Kategorisering blant selskapene med og uten SBTi-godkjente mål

■ Antall med godkjent SBTi ■ Antall i kategori

Det ene selskapet med godkjent klimamål av SBTi havner i kategori 3, og har også inkludert samtlige utslipp fra scope 3. Vi ser også at selskaper som har fått godkjent klimamål av SBTi, eller som følger dette rammeverket uten å ha fått dette godkjent enda, i stor grad kan vise til en modenhet i deres klimarbeid.

Dette gjenspeiles ofte igjen ved at disse selskapene i større grad har reduserte klimagassutslipp. Med andre ord er SBTi et nyttig rammeverk for å hjelpe selskaper med å nå sine mål om ambisjoner knyttet til reduksjon av klimagassutslipp.

Status i næringslivet: Flere selskaper viser til klimamål og en strategi for dekarbonisering

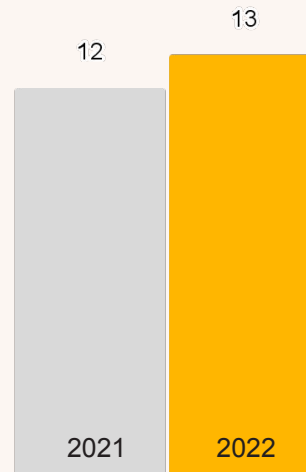
En økende andel selskaper kommuniserer mål for å redusere absolutte utslipp: 13 selskaper har tallfestede mål for utslippsreduksjoner, som er en økning på ett selskap fra i fjor.

Når det gjelder klimastrategi er det 29 selskaper som kommuniserer en tydelig strategi for å redusere utslipp. Dette er opp fra 16 i 2021, som viser en svært positiv utvikling hos Sørøst-Norges største selskaper. Dette innebærer rapportering på mål, tiltak og handlingsplaner for hvordan selskapet planlegger å kutte utslipp i egen virksomhet og verdikjede.

Selv om selskapene blir stadig mer opptatt av å sette en klimastrategi på agendaen, har det fortsatt ikke gitt en tydelig effekt på selskapenes utslippsreduksjoner. Selskapene har derfor fortsatt en vei å gå fra strategi

til handling. Les mer om hvordan rapportering på klimastrategi blir pålagt selskaper under bærekrafts-direktivet i [Vedlegg IV](#).

Marginal økning i antall selskaper med tallfestede mål for reduksjon i absolutte utslipp

Drivere bak klimastrategier og utslippskutt

Hoveddriveren til å kutte utslipp blant selskaper varierer i stor grad. I Klimaindeksens spørreundersøkelse er det særlig fire grunner som skiller seg ut: (1) muligheten til å differensiere seg i markedet og få bedre omdømme, (2) nye krav fra kunder og andre interessenter, (3) nye krav fra myndigheter og (4) nye krav fra finanssektoren eller investorer.

Selv om det blir stadig større krav fra både myndigheter, investorer og andre parter, så viser undersøkelsen at hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp er knyttet til selskapenes tro på at klimaarbeidet vil føre til en konkurransefordel, og derfor vil gi en positiv innvirkning på selskapets posisjon i markedet.

Dette er en endring sammenlignet med fjorårets Klimaindeks, hvor flertallet mente at hoveddrivkraften lå bak nye krav fra myndigheter. Med andre ord tyder dette på at stadig flere oppfatter muligheter knyttet til klimaomstillingen, og at klimakutt blir en viktig del av strategien for hvordan selskapet kan møte fremtiden.

Stadig flere oppfatter muligheter knyttet til klimaomstillingen, og klimakutt blir en viktig del av strategien for hvordan selskapet kan møte fremtiden.

Hva er hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp?

Strategi for å møte fremtiden: Klimarisiko i strategiske beslutninger

Beste praksis for arbeid med klimarisiko

1. Etabler en tydelig styringsstruktur

2. Bruk minst to klimascenarier

3. Estimer og tallfest risikoer og muligheter

4. Etabler en strategisk handlingsplan

5. Konsistent og transparent rapportering i tråd med TCFD-anbefalingene

I fjorårets utgave av Klimaindeksen rettet vi søkelyset på klimarisiko og introduserte fem elementer for godt arbeid med klimarisiko. De fire første elementene skaper grunnlag for rapportering i tråd med [Task Force on Climate related Financial Disclosures \(TCFD\)](#), men tilbyr også høy strategisk verdi for selskapets styring og kontroll.

I årets analyse ser vi at 11 selskaper beskriver at de rapporterer om klimarisiko i tråd med anbefalingene fra TCFD. TCFD er næringslivets beste praksis for rapportering på klimarisiko, og består av en rekke anbefalinger til hvordan klimarisiko bør identifiseres, håndteres og rapporteres på. En økning på tre selskaper fra i fjor viser at næringslivet i økende grad blir mer bevisst på viktigheten av kartlegging og

rapportering av klimarisiko for å skape et godt beslutningsgrunnlag internt og for interessenter.

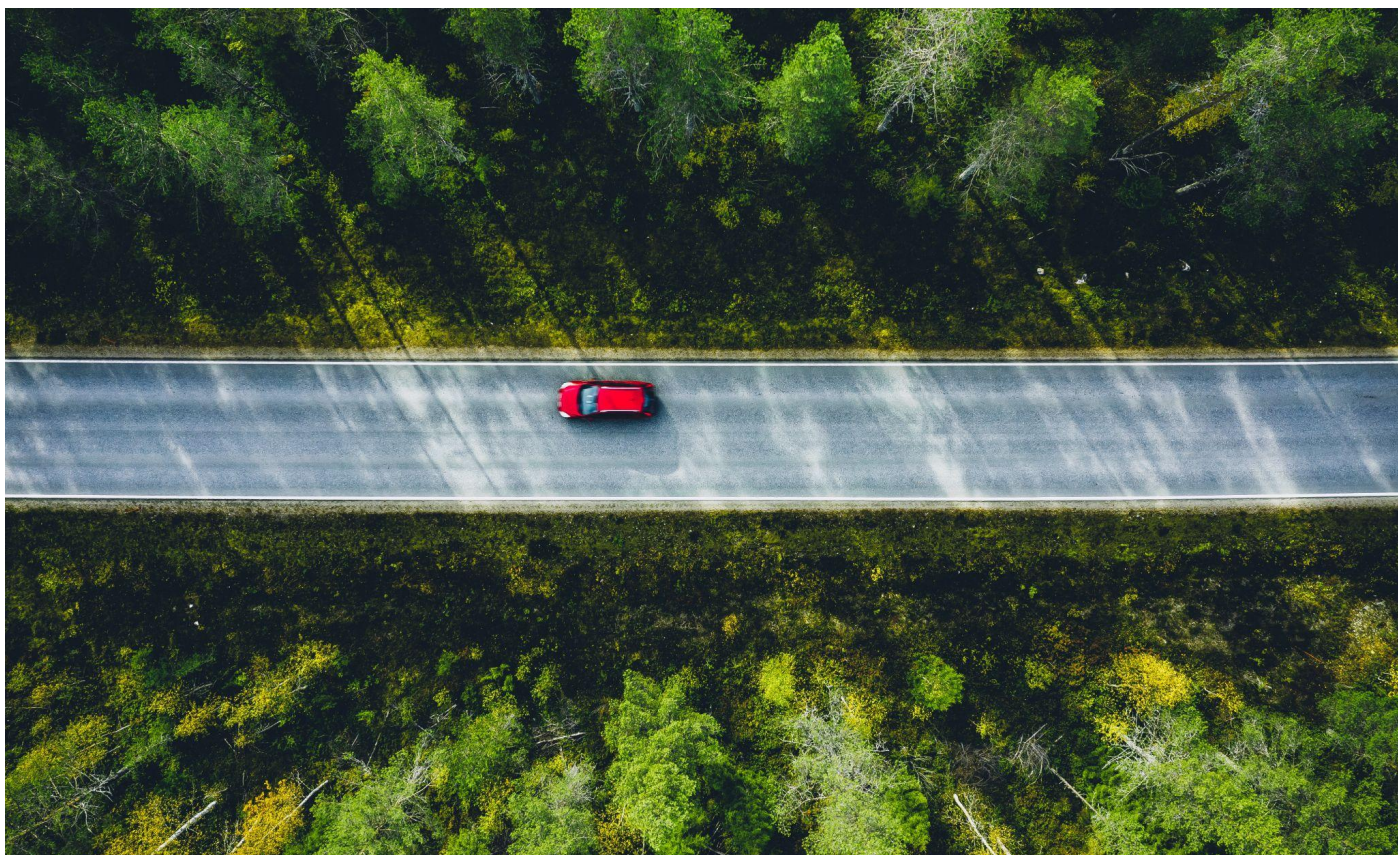
Årets klimaindeks måler status på hvorvidt næringslivet etterlever de fem elementene av beste praksis i arbeid med klimarisiko.

- › **Styringsstruktur:** 18 % har plassert ansvar for klimarisiko på øverste nivå i form av styret/eiere
- › **Rapportering:** 22 % selskapene beskriver at de har rapportering i henhold til TCFD, sammenlignet med 16 % i fjor
- › **Strategiske handlingsplaner:** 58 % har tilpasset sin forretningsmodell og strategi til å omfavne klimamålene og den grønne omstillingen.

- › **Tallfesting:** 8 % har estimert og tallfestet klimarisiko
- › **Scenarioanalyse:** 10 % har beskrevet minst to scenarioer

På aggregert nivå viser dette at næringslivet fremdeles er umodne på området, og at enkelte deler av arbeidet med klimarisiko er krevende. Flere selskaper har begynt å håndtere klimarisiko med en tydelig styringsstruktur

og årlig rapportering, men jobben med å tallfeste klimarisiko i lys av en god scenarioanalyse er fremdeles lite utstrakt. Ettersom CSRD vil kreve rapportering på vurderinger knyttet til klimarisiko, forventer vi en økende trend fremover. Noen bransjer er langt mer modne på klimarisiko enn andre, som beskrevet i større detalj i neste avsnitt.

Status i næringslivet: Bank, finans og forsikring er bransjeleder på arbeidet med klimarisiko

For å vurdere selskaperes samlede modenhet på klimarisiko på tvers av bransjer, har vi kartlagt to nøkkelelementer knyttet til klimarisiko. Vurderingen består av om selskapet har:

- › Beskrevet at de rapporterer i tråd med TCFD
- › Identifisert risikoer og muligheter knyttet til klima

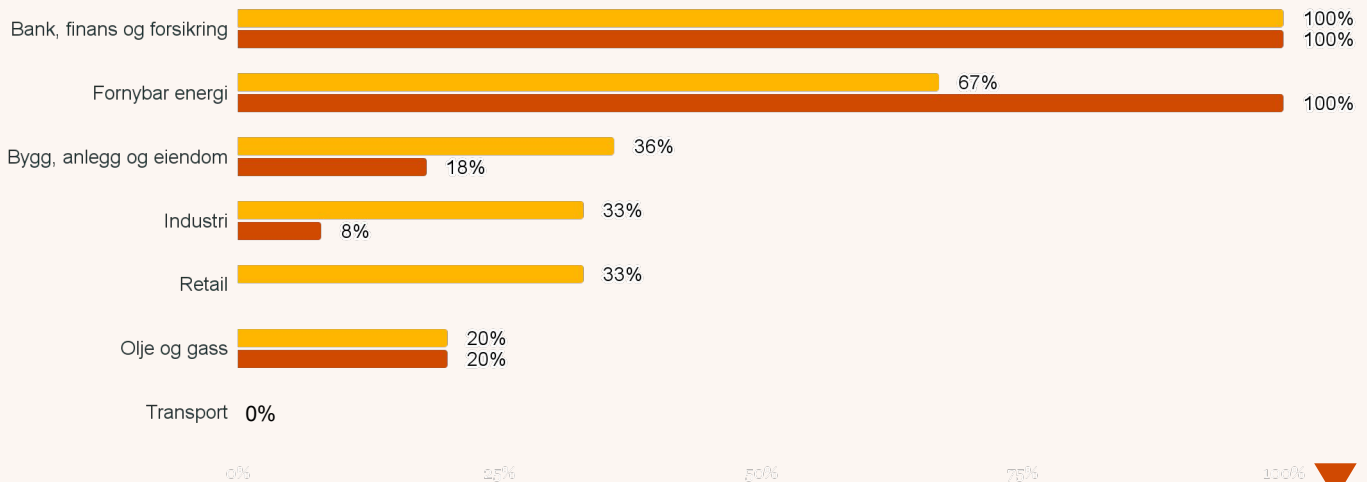
Bank, finans og forsikring er tydelig ledende når klimarisiko vurderes på et overordnet nivå. Alle selskapene i denne bransjen sier at de rapporterer

i tråd med TCFD, og har også identifisert konkrete risikoer og muligheter til klimarisiko. Denne bransjen er også best i klassen på å inkludere klimarisiko i sin finansielle rapportering, og har satt et tydelig fokus på dette i forbindelse med selskapets strategi. Videre på listen har vi *fornybar energi*, som også har en stor grad av modenhet knyttet til vurderinger rundt klimarisiko. Vi vurderer disse funnene til å være i samsvar med vår opplevelse av bransjespesifikke egenskaper innenfor beste praksis i arbeid med klimarisiko.

Modenhet på klimarisiko på tvers av bransjer

■ Har selskapet identifisert konkrete risikoer og muligheter relatert til klimarisiko?

■ Rapporterer selskapet i tråd med TCFD?

Bank, finans og forsikring har over tid hatt klimarisiko høyt på agendaen. Med all den tid denne bransjen bruker på tallfesting av verdier og eiendeler, utvikles det modenhet på klimarisiko. I tillegg vil store deler av bransjen bli underlagt CSRD innen 2024, som har gjort at flere av disse selskapene har valgt å øke sitt fokus rundt dette området. At *fornybar energi* også er ledende innen å identifisere risikoer og muligheter samsvarer med deres forretningsmodell og strategisk satsing i den grønne omstillingen.

På vei opp: Naturrisiko får mer fokus, men henger fremdeles bak klimarisiko

I desember 2022 ble det vedtatt en egen global naturavtale, som har som visjon å stanse naturtapet innen 2030 og restaurere ødelagt eller skadet natur innen 2050. Naturinngrep har også blitt mye omtalt i mediene det siste året i forbindelse med saker om veiutbygging, hyttefelt og vindkraft på land. For næringslivet har naturrisiko blitt et begrep som selskaper må forholde seg til i økende grad. Med CSRD kommer det i tillegg en egen standard for biodiversitet og økosystemer (ESRS E4) som blant annet stiller krav til å rapportere på selskapenes evne til å tilpasse strategi og forretningsmodell i takt med naturrisiko, dersom dette blir vurdert å være vesentlig tema for et selskap.

Naturrisiko er risikoen for strategiske og økonomiske konsekvenser for selskaper og samfunn når tap av natur, eller overgangen til et samfunn hvor bruk av natur er innenfor jordens tålegrenser, endrer forutsetningene og rammene for næringsvirksomhet og økonomien.

I vår undersøkelse ser vi at respondentene opplever en forskjell i hvilken grad klima og naturrisiko er relevant for henholdsvis egen virksomhet og verdikjede. 45 % av selskapene mener at klimarisiko er meget relevant for både egen virksomhet og verdikjede. Når det gjelder naturrisiko, faller tallet til 35 %. Selskapene hadde også muligheten til å svare at klima- og naturrisiko er mest relevant for verdikjeden. Da svarer 50 % at klimarisiko er mest relevant for verdikjeden, men for naturrisiko svarer 30 % det samme.

På bransjenivå fremkommer det at *bank og forsikring* og *fornybar energi* vurderer klimarisiko og naturrisiko som like relevant for både egen virksomhet og verdikjede, mens *bygg, anlegg og eiendom* vurderer naturrisiko til å være mest relevant. For resten av bransjene vurderer disse klimarisiko som mer relevant sammenlignet med naturrisiko.

Gapet gjenspeiles også når vi ser på andelen selskaper som sier at de har arbeidet med å identifisere og redusere klimarisiko versus naturrisiko.

Våre funn viser tegn på lavere modenhet i næringslivet på naturrisiko, sammenlignet med klimarisiko, og at naturrisiko til en viss grad oppleves som et verdikjedeproblem som ikke påvirker egen virksomhet direkte. Det er til en viss grad forståelig i den forstand at rammeverkene for å vurdere og rapportere på naturrisiko foreløpig er nye. I likhet med retningslinjene TCFD gir for beste praksis på rapportering av klimarisiko, gir [Taskforce on Nature related Financial Disclosures \(TNFD\)](#) retningslinjer for å integrere risikotenking rundt natur og økosystemer for næringslivet. I juni i år publiserte PwC i samarbeid med miljøorganisasjonen Sabima rapporten

[«Naturpositiv ledelse – En praktisk veileder til arbeid med naturrisiko i næringslivet»](#), som inneholder en femstegsmodell for naturpositiv ledelse for selskaper uavhengig av bransje.

Vi mener at naturrisiko bør håndteres som et risikomoment på lik linje som klimarisiko, da det påvirker både egen virksomhet og verdikjede. Med EUs vedtak av CSRD er det tydelig at kommisjonen fremhever både klimarisiko og naturrisiko for næringslivet, og det er viktig at Norges største selskaper går foran ved å løfte naturrisiko høyere på agendaen.

0

4

**Hvordan gå fra
strategi til handling?**

Hvordan gå fra strategi til handling?

Nå begynner mange selskaper å få bedre kontroll på klimaregnskap, klimamål og klimaplan, da er det viktig å bygge videre med konkrete tiltak for å innfri klimamålene. Derfor er det nå nødvendig å omsette målene til handling og resultater i form av utslippskutt. Dette kapittelet utforsker hvordan selskaper kan styrke nåværende arbeid med å operasjonalisere tiltak og kutte utslipp, samt peke på status i næringslivet på dette området.

Styringsmekanismer for å oppnå utslippskutt

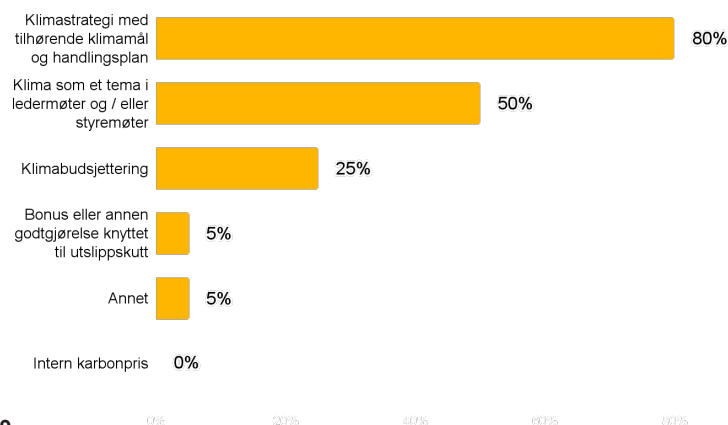
For å sikre at klimamålene nås og tiltakene gjennomføres, innfører stadig flere selskaper ulike former for styringsmekanismer for å følge opp klimaarbeidet. Med størst økning i bruk av klimabudsjett fra 14% til 25% mot 2022. Under CSRD skal selskaper redegjøre for hvordan de jobber med styring og kontroll på klimafeltet, for eksempel hvor ofte og hvordan klima diskuteres i ledelsen, hvorvidt bonus og lederlønninger er koblet mot utslippsreduksjoner, hvilken internkontroll som er på plass, og hvorvidt selskapet har opprettet en intern karbonpris.

I vår undersøkelse har vi spurt om hvilke styringsmekanismer selskapene benytter i dag for å planlegge og oppnå utslippskutt. Vi ser at klimastrategi med tilhørende klimamål og handlingsplan er det mest valgte alternativet, med klima som et tema i ledermøter og/eller styremøter tett bak. Bruk av intern karbonpris brukes ikke i det hele tatt blant de største selskapene i Sør-Øst.

Rutiner for internkontroll sikrer selskapenes kvalitet i rapporteringen, og reduserer risiko for feil. De aller fleste selskapene i spørreundersøkelsen svarer at de har en form for internkontroll på plass, men graden av formalisering og struktur varierer. Kun 25 % svarer at de har formaliserte kontrollaktiviteter for alle vesentlig temaer og indikatorer. Likevel er dette en dobling av de nasjonale tallene på 12,5%

Ved spørsmål om hvordan selskapene planlegger å investere i klimaarbeid de neste 1–3 årene, viser undersøkelsen at de mest prioriterte tiltakene blant respondentene er å investere i intern kapasitet og kompetanse. Eksempler på dette er intern kompetanse-

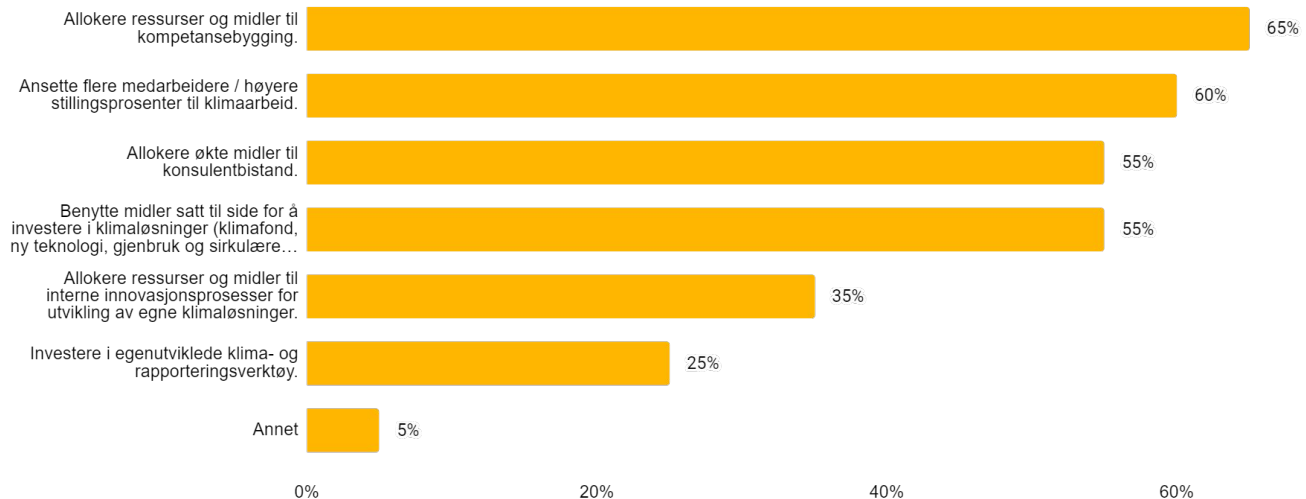
Hvilke styringsmekanismer benytter din virksomhet for å planlegge og oppnå utslippskutt?

bygging, allokere økte midler til kjøp av klima- og rapporteringsverktøy og ved å ansette flere medarbeidere til klimaarbeid. Vektleggingen av kompetansebygging handler trolig om at selskapene innser hva som faktisk forventes og kreves av et helhetlig klimaarbeid. Videre svarte under halvparten av respondentene at de vil henholdsvis allokere ressurser og midler til interne innovasjonsprosesser for utvikling av egne klimaløsninger og investere i egenutviklede klima- og rapporteringsverktøy.

Hvordan planlegger din virksomhet å investere i klimaarbeidet de neste 1–3 årene?

Status i næringslivet: Taktskifte til klimatiltak i verdikjeden

I spørreundersøkelsen blir selskapene spurt om hvilke tiltak de har gjennomført i år, og hvilke tiltak de planlegger fem år fremover i tid. Tiltakene som ble prioritert det siste året er hovedsakelig knyttet til kutt i bruk av diesel/bensin i egen bilpark og investeringer i energieffektivisering i egne bygg. Når selskapene tenker fremover, planlegger de

derimot ikke bare å redusere direkte utslipp og utslipp fra strømforbruk, men også de indirekte utslippene fra verdikjeden, for eksempel gjennom å stille krav til leverandører om resirkulerte materialer og utslippsfri transport, samt redusere utslipp fra innkjøp.

Prioriterte tiltak virksomhetene har innført det siste året og planlegger å innføre de neste fem årene for å redusere utslipp

Økte krav til klimarapportering

Bærekraftsdirektivet (CSRD) vil i stor grad påvirke selskapers klimarapportering. Når selskapene må være åpne om hvor de er og hvor de skal, håper myndighetene at dette skal bidra til bedre beslutningsgrunnlag både internt i selskapet og for interessenter og investorer. Gjennom økte krav til sammenlignbar, pålitelig og relevant klimainformasjon, er målet at direktivet også skal utløse mer ambisiøst og systematisk klimaarbeid, endringer i forretningsmodeller og mer bærekraftige selskapsstrategier. Les mer om CSRD og en oppsummering av rapporteringsstandarden knyttet til klima (ESRS E1) i [Vedlegg III](#) og [IV](#).

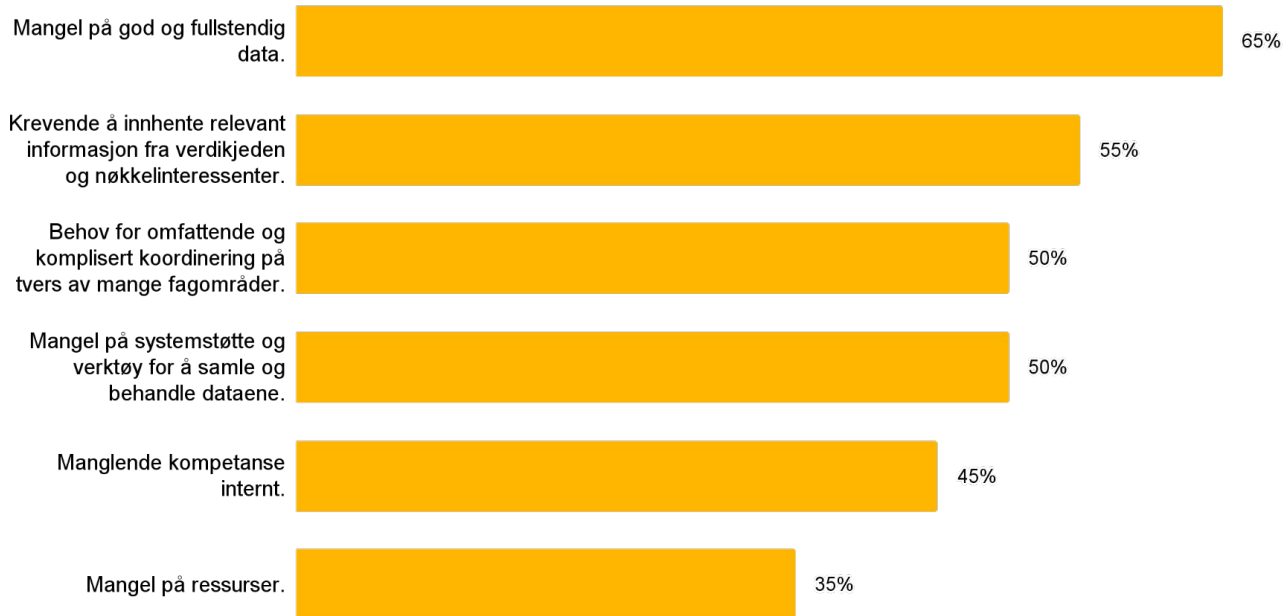
Det kan være krevende å få oversikt over alle kravene og datapunktene som skal være med i bærekraftsrapporteringen framover. Om lag halvparten av selskapene svarer i spørreundersøkelsen at de har god oversikt over kravene i CSRD, og har en plan for å sikre etterlevelse fra og med første rapporteringsår. Generelt er selskapene klar over at det kommer nye og omfattende krav, og har begynt arbeidet med å sette seg inn i dette.

Dersom ditt selskap omfattes i 2024–2026, i hvilken grad er dere godt forberedt for å imøtekomme kravene fra CSRD?

Forventede utfordringer med å imøtekomme CSRD-kravene

Utfordringer knyttet til koordinering og datafangst

CSRD vil påvirke hvordan selskaper samler inn og strukturerer innsikt og data. I spørreundersøkelsen oppga selskapene hvilke type utfordringer de forventer i møte med CSRD. De fire mest valgte utfordringene var mangel på god og fullstendig data, vanskeligheter med innhenting av relevant informasjon fra verdikjeden og nøkkelinteressenter, behov for omfattende og komplisert koordinering på tvers av mange fagområder og mangel på systemstøtte og verktøy for å samle og behandle dataen.

CSRD stiller krav om at selskaper må innhente informasjon fra hele verdikjeden, ikke bare egen virksomhet. Dette gjør det mer krevende å koordinere, samle inn og sikre fullstendige data. Det blir derfor viktig at selskaper har god systemstøtte, ikke minst for å få inn gode tall og tiltak knyttet til Scope 3.

05

Hva nå?

Både næringsliv og myndigheter må sette opp farten

For å lykkes med å nå målene i Parisavtalen må både næringsliv og myndigheter sette opp farten i utslippskutt på tvers av bransjer. Norges utslipp av klimagasser er redusert med under 5 % siden 1990.

[Klimakontrollen.no](https://www.klimakontrollen.no) viser at vi med dagens politikk er 13 år bak skjema for å nå målene våre for 2030. Det er dermed et enormt behov for at vi prioriterer og gjennomfører tiltak som faktisk nytter. I spørreundersøkelsen svarer hele 75 % av respondentene at myndighetene ikke tilrettelegger for at næringslivet skal kunne bidra til å oppnå Norges klimamål på en god nok måte.

Selskapene hadde også mulighet til å oppgi hva de savner fra myndighetene, som ville gjort det enklere for selskapene å kutte utslipp og forbedre klimaarbeidet. Her er det spesielt to temaer som går igjen:

- › Tydelige og forutsigbare rammevilkår
- › Økonomiske insentiver

Respondentene opplever nasjonale retningslinjer uklare, for milde og at det tar for lang tid før de er satt i verk. Tydeligere rammebetingelser, like konkurransevilkår og skjerpede krav med insentiver som understøtter kravene løftes frem som sentrale faktorer myndighetene kan forbedre. Helt konkret nevnes EU-taksonomien og EUs bygningsenergidirektiv som tar tid å implementere. Uten tilsyn fører heller ikke disse til reell omstilling.

Respondentene etterspør forutsigbare økonomiske insentiver, som fremmer reelle klimakutt. Insentiver som støtte og reduserte avgifter som understøtter lovgivning og kompenserer for klimatiltak løftes frem. Videre pekes det på støtte til forskning og utvikling av bærekraftige løsninger for å gjøre det lettere for selskapene å kutte utslipp i fremtiden.

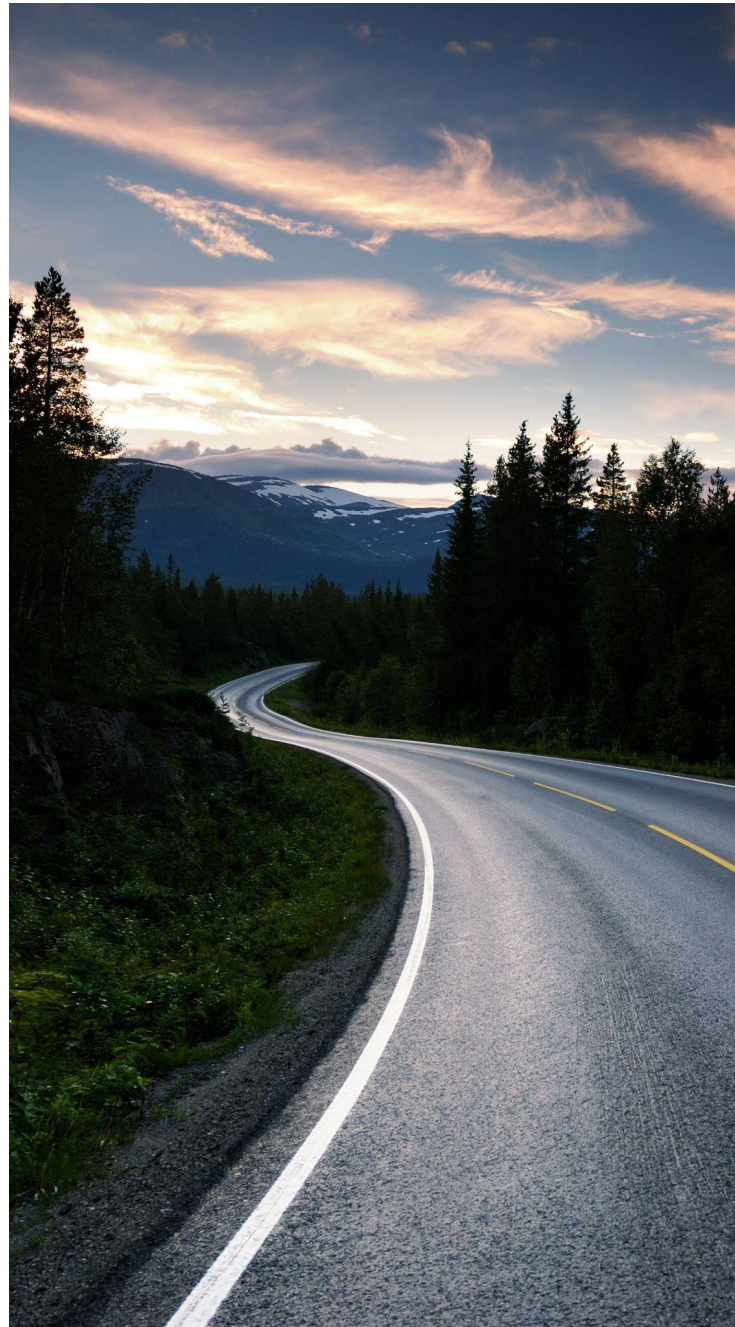
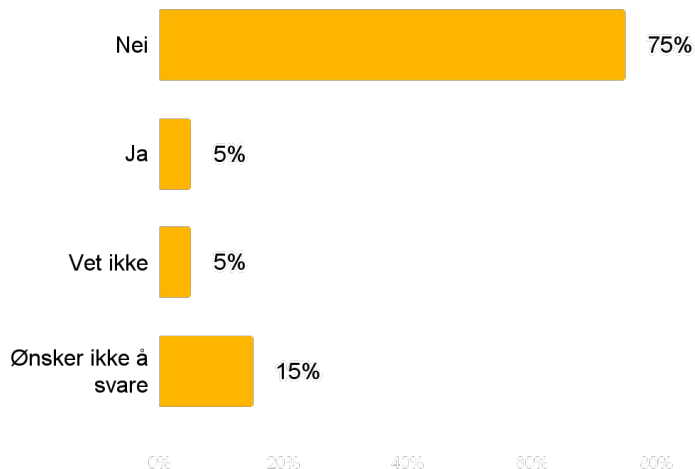
Konkrete potensielle tiltak som nevnes er et CO2-fond på lik linje med NOx-fondet, at mandatet til ENOVA skiftes mot å støtte raskere oppskalering av kommersielt tilgjengelige løsninger, samt at også moderate klimakutt belønnes. Eksempelvis opplever enkelte at myndighetene spesifiserer ytterpunkter av alternative materialer som gjerne er de beste med tanke på klima, men som på grunn av kostnader må nedprioriteres til fordel for dagens materialer. Da ville det gi et reelt klimakutt å heller velge materialer som er noe bedre, men med en marginal kostnadsøkning sett mot dagens materialer.

Selskapene i den nasjonale spørreundersøkelsen av de 100 største selskapene i Norge, løfter i tillegg frem tilrettelegging for godt klimaarbeid gjennom rapportering og virkemidler til å støtte omlegging til sirkulære løsninger. Mer om dette i den nasjonale rapporten.

PwC anbefaler selskaper å jobbe systematisk og langsiktig med eget klimaarbeid.

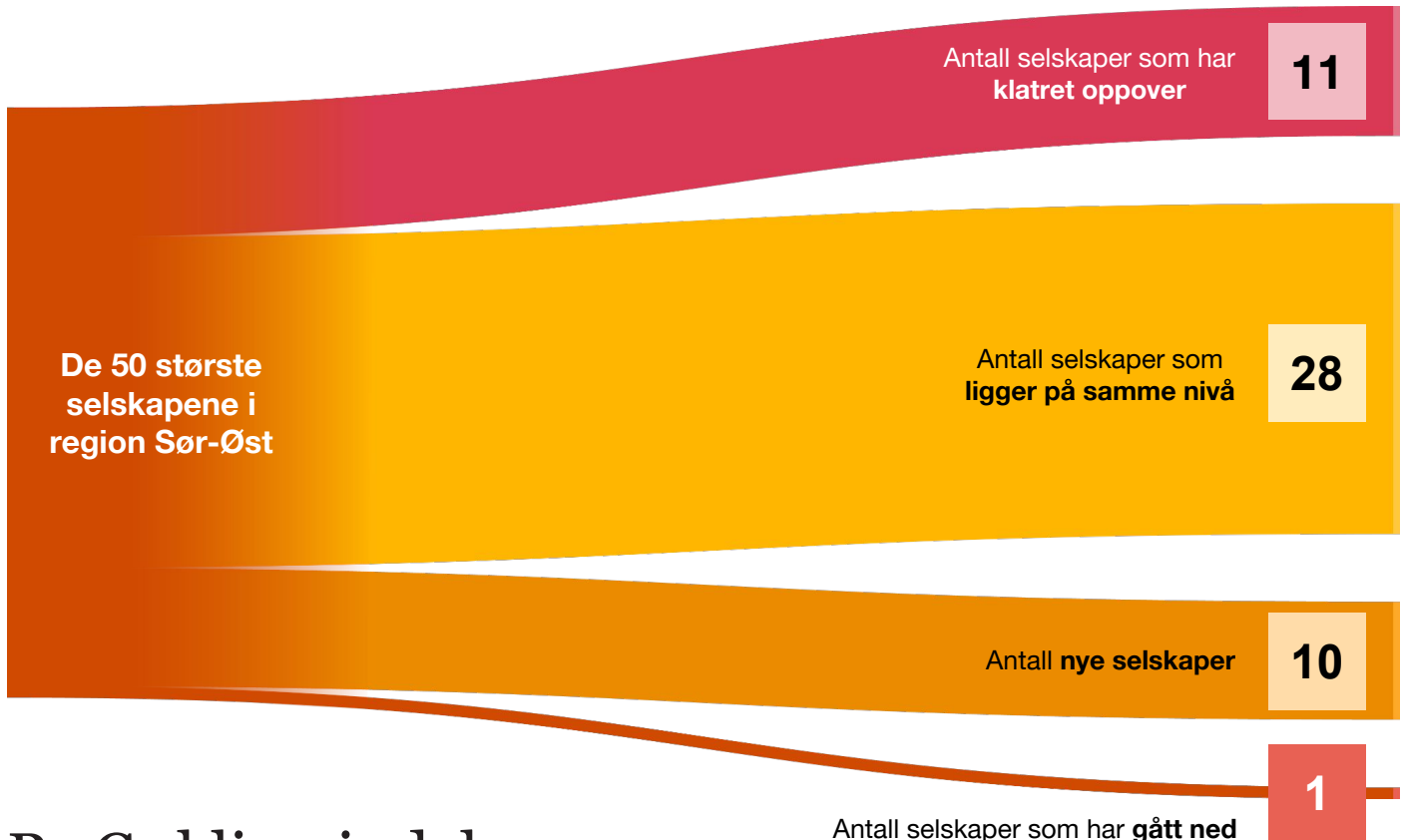
Klimastandarden (ESRS E1) under CSRD kan brukes som en sjekkliste over alle ingrediensene i et helhetlig klimaarbeid. Det er viktig å få på plass et tydelig eierskap i ledelsen, og deretter få med hele organisasjonen og alle relevante interessenter for å jobbe målrettet med egen påvirkning, risiko og muligheter. Selskaper må ha vitenskapsbaserte mål, tiltak, handlingsplaner og effektive styringsmekanismer. Det er sentralt å få på plass et klimaregnskap som også dekker alle vesentlige Scope 3-utslipp, god internkontroll, og mekanismer som for eksempel klimabudsjettering eller intern karbonpris. Med slike styringsmekanismer vil næringslivet spare tid og ressurser som brukes til klimaledelse, og øke sin handlekraft knyttet til omstilling og utslippsreduksjoner.

Myndighetene tilrettelegger for at næringslivet skal kunne bidra til å oppnå Norges klimamål på en god måte

06

**Klimaindeksen for
regionens 50
største selskaper**

PwCs klimaindeks 2023

Fjorårets utgave av Klimaindeksen rangerte selskapene etter syv kategorier. I årets utgave har vi justert antallet til fem kategorier. Som et tilleggsmoment til årets rapport fremviser vi selskapenes utvikling fra i fjor til i år. Vi har justert fjorårets kategorisering med hensyn til årets, og følgelig er det sammenlignbart å fremvise selskapenes utvikling.

Kategorisering av selskap i Klimaindeks Sør-Øst 2023

Dette betyr symbolene

↑ Klatret oppover

→ Ligger på samme nivå

☆ Nytt selskap på listen

↓ Gått ned

Kategori 1: Årets klimavinnere

Selskaper som kutter minst 7 % og er i tråd med Parisavtalen

↑ **Kid**

Kategori 2: Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen

Ingen selskaper i kategori 2

Kategori 3: Selskaper med god klimarapportering, men kan ikke vise til utslippskutt

↑ **Arendal Fossekompani**

↑ **Bergene Holm**

↑ **Komplett**

↑ **Kongsberg Gruppen**

↑ **Hennig-Olsen Is**

☆ **Loe (betongelementer)**

→ **Å Energi**

☆ **Sparebanken Øst**

→ **Sparebank 1 Sørøst-Norge**

↑ **Nye Veier**

↑ **Hæhre Entreprenør**

→ **Sparebanken Sør**

Kategori 4 og 5

Selskapene i kategori fire og fem har enten mangelfull eller ingen rapportering om egne klimagassutslipp. Det er 37 selskaper i disse to kategoriene.

07

Vedlegg

I. Klimaregnskap i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Ifølge GHG-protokollen er det fem prinsipper som bør ligge til grunn for et helhetlig klimaregnskap:

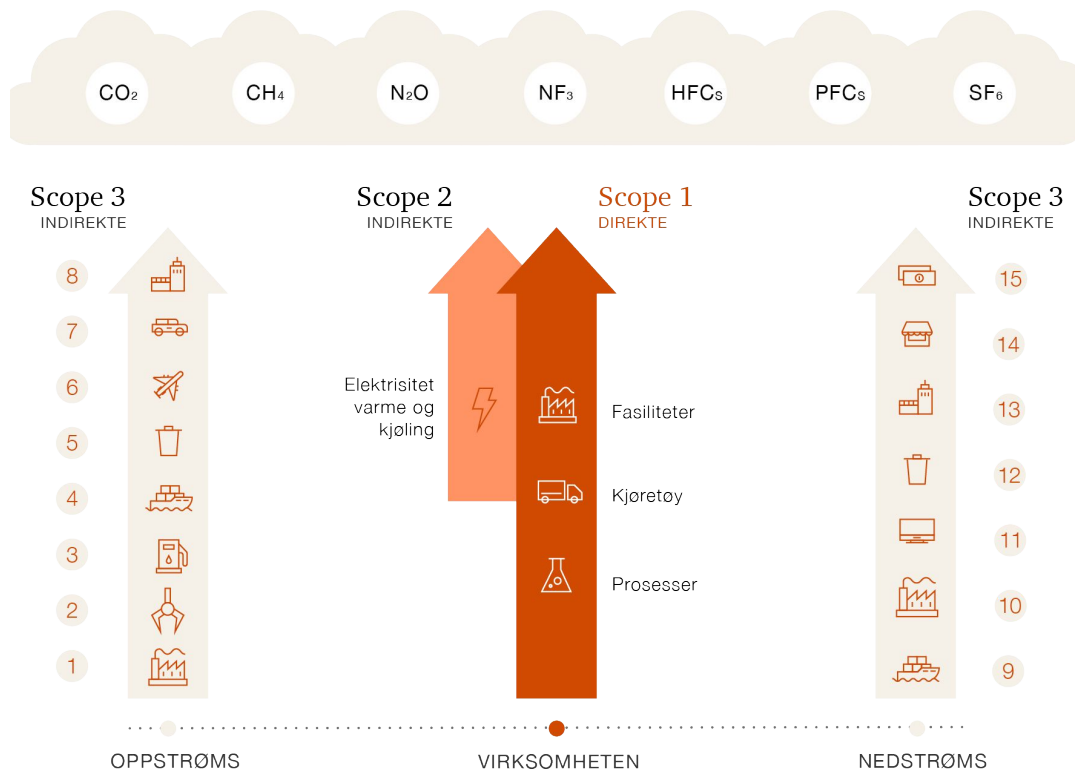
- › *Relevans* sikrer at klimaregnskapet inneholder nok informasjon til at eksterne og interne brukere kan fatte beslutninger, og at det inkluderer relevante deler av organisasjonens virksomhet.
- › *Fullstendighet* betyr at alle relevante utslippskilder innen et valgt område er inkludert.
- › *Konsistens* innebærer at informasjon skal være sammenlignbar over tid.
- › *Åpenhet* peker på at informasjon må samles på en måte som gjør den reviderbar, både internt og eksternt, og at antagelser, utelatelser, referanser og kilder skal oppgis.
- › *Nøyaktighet* sikter til at data skal være nøyaktig nok til at leserne skal kunne stole på resultatene, og at estimater og beregninger skal gjøres på en slik måte at resultatene blir så riktige som mulig.

Klassifisering av utslipp i henhold til GHG-protokollen

Scope 1: Direkte utslipp knyttet til bedriftens aktiviteter og eiendeler. For eksempel fra egne kjøretøy, bygninger, fabrikker, utstyr og maskiner.

Scope 2: Utslipp knyttet til bedriftens innkjøpte energi. For elektrisitet skiller GHG-protokollen mellom lokasjons- og markedsbasert metode. Lokasjonsbasert metode beregner utslippene utfra et fysisk perspektiv, og tar utgangspunkt i landet eller regionen strømmen er produsert i. Markedsbasert metode henter sitt beregningsgrunnlag i ordningen for kjøp og salg av opprinnelsesgarantier.

Scope 3: Andre indirekte utslipp fra bedriftens verdikjede. Scope 3 deles inn i 15 kategorier og består av utslippene oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden. Oppstrømsutslipp er tilknyttet utslipp fra varer og tjenester virksomheten kjøper fra andre, som kapitalvarer og produksjon av forbrukt drivstoff og energi. Nedstrømsutslipp dekker utslipp fra varer og tjenester virksomheten selger til andre, som for eksempel investeringer, utleide lokaler og foredling av solgte produkter. I de aller fleste bransjer ligger størstedelen av utslippene i Scope 3.

Scope 3-kategorier

1. Innkjøp, produkter og tjenester 2. Innkjøp, kapitalvarer 3. Drivstoff og energirelaterte aktiviteter 4. Oppstrøm transport og distribusjon 5. Avfall fra egen drift 6. Forretningsreiser 7. Ansattes pendling 8. Leide lokaler og utstyr	9. Nedstrøm transport og distribusjon 10. Foredling av solgte produkter 11. Bruk av solgte produkter 12. Avhending av solgte produkter 13. Utleide lokaler og utstyr 14. Franchiser 15. Investeringer

III. Bærekraftsdirektivet (CSRD)

CSRD bygger på internasjonale rapporteringsstandarder og rammeverk, som GHG-protokollen, GRI og TCFD. CSRD omfatter tolv standarder: de generelle

rapporteringsprinsippene og kravene i ESRS 1 og 2, miljøstandardene E1–E5, standardene S1–S4 for sosial bærekraft og G1 som omhandler forretningsatferd.

		ESRS 1: Generelle krav					ESRS 2: Generelle rapporteringskrav				
		Miljø					Sosial				Styring
Tema		E1: Klima- endringer	E2: Forurensing	E3: Vann og marine ressurser	E4: Biodiversitet	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Forretnings- etikk
Bærekraftsforhold (ESG-forhold)	Eksempler på undertema i henhold til CSRD	Tilpasning til klima- endringer	Forurensing av luft, vann og jord	Vann: vannforbruk, vannuthenting, vannutslipp	Påvirkning på artens tilstand	Ressurs-tilførsel	Arbeidsforhold	Arbeidsforhold i verdikjeden	Økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter	Informasjon	Forretningskultur
		Redusere klima- endringer	Forurensing av levende organismer og matkilder	Marine ressurser: utslipp til hav, forbruk av marine ressurser	Påvirkning på økosystemer	Ressursuttømming	Likebehandling og muligheter for alle	Tilgang til like muligheter	Sivile og politiske rettigheter	Personvern og sikkerhet	Beskyttelse av varslere
		Energi	Stoffer som gir grunn til bekymring		Avhengighet av økosystemer	Avfall	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Urfolks rettigheter	Sosial inkludering	Korrupsjon og bestikkelser
			Stoffer som gir stor grunn til bekymring								
		Forurensing i form av mikroplast									Politisk engasjement og lobbyvirksomhet
											Håndtering av relasjoner med leverandører og betalingspraksis

IV. ESRS E1 – rapporteringsstandarden for klima

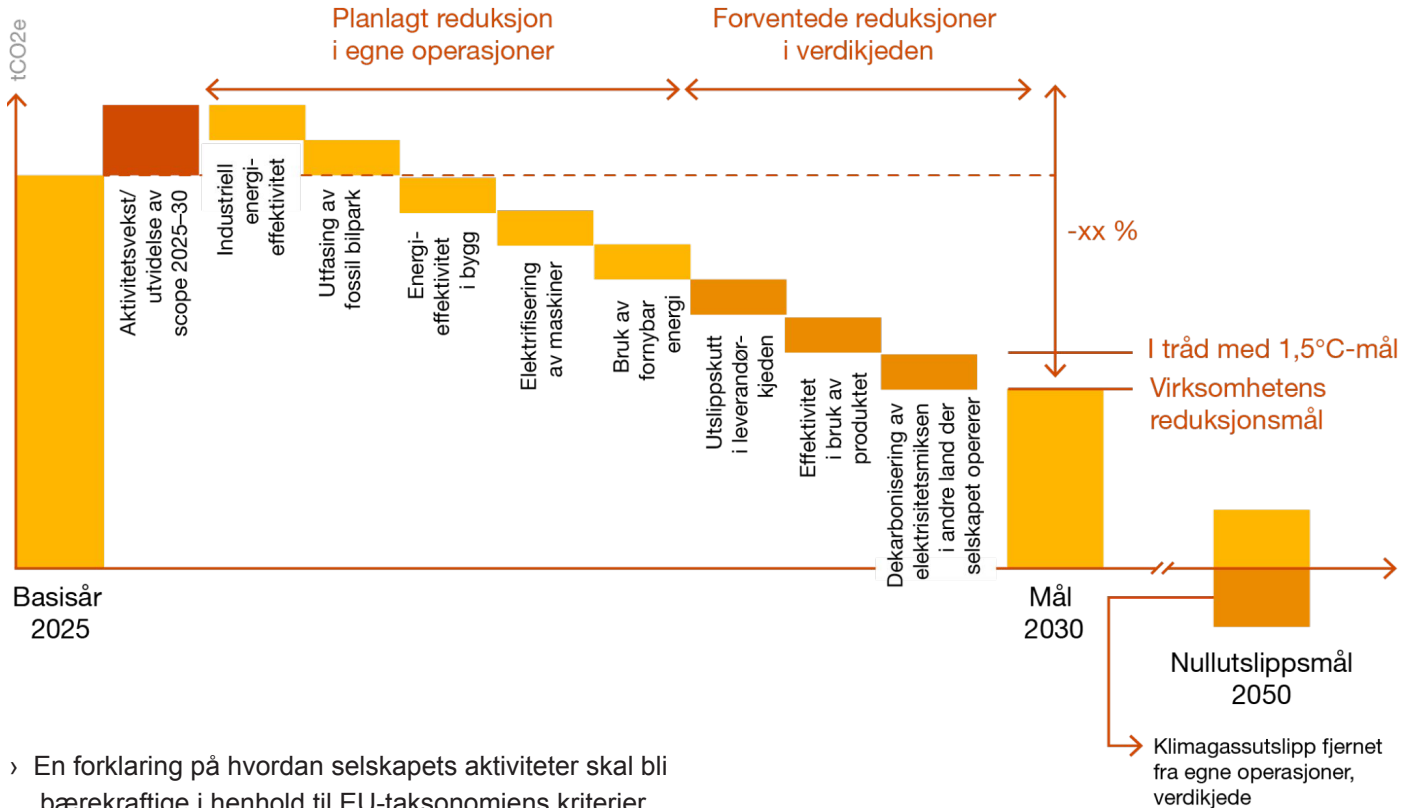
ESRS E1 er standarden for klimapåvirkning og -tilpasning, og klima vil være et vesentlig tema for de fleste selskaper. Dersom et selskap ikke har inkludert klima som et vesentlig tema i bærekraftsrapporteringen, må de begrunne hvorfor. Under ESRS E1 må selskapene rapportere på ulike krav knyttet til klimarelatert virksomhetsstyring, strategi, planer, mål og tiltak.

Sammenhengen mellom rapporteringskravene i ESRS E1 og pilarene i en helhetlig klimastrategi, basert på endelige standarder publisert fra EU-kommisjonen 31.7.23.

Et av de viktigste kravene omhandler klimaomstillingsplanen (transition plan) til selskapet, for å sikre at selskapets forretningsmodell og strategi er i tråd med Parisavtalens 1.5-gradersmål. Som en del av dette kravet skal selskapene blant annet rapportere på:

- › Tallfestede mål for utslippskutt i tråd med Parisavtalen
- › Hvilke tiltak selskapet planlegger for å nå målene
- › Informasjon om hvordan omstillingsplanen skal finansieres

- › En forklaring på hvordan selskapets aktiviteter skal bli bærekraftige i henhold til EU-taksonomiens kriterier
- › En redegjørelse av hvordan selskapet ligger an i henhold til målene og planen

For de fleste norske selskaper som omfattes av CSRD betyr dette at både omfanget og kvaliteten på klimarapporteringen må heves betraktelig. Det blir spesielt viktig at selskaper utarbeider fullstendige klimaregnskap inkludert vesentlige Scope 3-utslipp, for å danne et så godt underlag for videre arbeid med klima som mulig. Ovenfor er en illustrasjon hentet fra ESRS E1 som viser hvordan et selskap kan fremstille sin egen omstillingsplan i rapporteringen.

Pia Bjørntvedt Wøllo

Partner, PwC i Vestfold og Telemark

pia.wollo@pwc.com

Robert Arvid Andersen

Partner, PwC i Agder

robert.andersen@pwc.com

Håkon Berge Kvam

Direktør, PwC i Vestfold og Telemark

haakon.kvam@pwc.com

Ingrid Helmersen Muff

Senior Associate, PwC i Agder

ingrid.muff@pwc.com

